

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان:

بررسی تاثیر آموزش براساس شاخص سواد سلامت بر توانایی خودمراقبتي سالمندان

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی

نگارنده:

حسین راشکی قلعه نو

استاد راهنما:

خانم دکتر شهزاد پاشایی پور

استاد مشاور:

خانم دکتر نسرین نیک پیما

استاد مشاور آمار:

آقای دکتر انوشیروان کاظم نژاد

سال ۱۳۹۷

چکیده

عنوان: بررسی تاثیر آموزش بر اساس شاخص سواد سلامت بر توانایی خودمراقبتی سالمندان

مقدمه و هدف: رشد سریع جمعیت سالمندان در جهان و ایران و تغییرات جسمی، روانی و اجتماعی که در این دوران رخ می دهد، اهمیت آموزش های مرتبط با خودمراقبتی و ارتقای سلامت آنان را دو چندان می کند. لذا تهیه مواد آموزشی متناسب با سواد سلامت در این دوران بسیار ضروری است. این مطالعه با هدف تعیین تاثیر آموزش بر اساس سواد سلامت بر توانایی خودمراقبتی سالمندان انجام شد.

روش کار: مطالعه حاضر، کارآزمایی بالینی تصادفی شده می باشد. که در آن تعداد ۶۸ نفر از سالمندان که شرایط ورود به مطالعه را داشتند به صورت تصادفی سازی بلوکی به دو گروه کنترل (۳۴) و آزمون (۳۴) تقسیم شدند. ابزارهای گردآوری اطلاعات، شامل پرسشنامه مشخصات جمعیت شناختی و پرسشنامه توانایی خودمراقبتی بود. گروه آزمون ۸ جلسه آموزشی یک ساعته به صورت ۲ بار در هفته با محتوی ابعاد خودمراقبتی (جسمی، روحی-روانی، عاطفی، اجتماعی و معنوی) مبتنی بر شاخص سواد سلامت را دریافت کردند. توانایی خودمراقبتی در دو مرحله، قبل و ۲ ماه بعد از اجرای مداخله سنجیده شد. تحلیل داده ها با نرم افزار SPSS ویرایش ۱۶ و با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی انجام شد.

یافته ها: یافته ها با استفاده از آزمون تی مستقل، نشان داد که قبل از مداخله بین نمرات در گروه آزمون $10/69 \pm 165/38$ و کنترل $13/27 \pm 163/65$ دو گروه تفاوت آماری معناداری وجود نداشته ($P=0/581$)، اما پس از مداخله در گروه آزمون $10/07 \pm 184/28$ به طور معناداری نسبت به گروه کنترل $13/58 \pm 167/52$ افزایش یافته است ($Pvalue < 0/001$).

نتیجه گیری: نتایج پژوهش نشان می دهد آموزش مبتنی بر شاخص سواد سلامت باعث افزایش توان خودمراقبتی سالمندان می شود. لذا پیشنهاد می شود از یافته های پژوهش به عنوان شاخصی کارآمد جهت تهیه محتوای آموزشی با هدف ارتقاء خودمراقبتی سالمندان استفاده کرد.

واژگان کلیدی: سواد سلامت، شاخص سواد سلامت، توانایی خودمراقبتی، سالمند

Teheran University of Medical Sciences
School of Nursing and Midwifery

Title:

**The effect of education based on Health Literacy
INDEX on self-care ability in elderly people**

**"A thesis submitted as partial fulfillment of the requirements for Master of Science
(MSc) Degree in Geriatric Nursing"**

Under Supervision Of:

Dr. Shahzad Pashaeipuor

Consultant(s):

Dr. Nasrin Nikpeyma

Hossein Rashki

2018

Abstract

Introduction:

The rapid growth of the elderly population in the world and Iran and the physical, psychological and social changes that occur during this period greatly increase the importance of self-care education and their health promotion. Therefore, it is very necessary to provide educational materials that are appropriate to health literacy in this period. The aim of this study was to determine "the effect of education based on health literacy on the self-care ability of the elderly people".

Methods & Materials:

The present study is a randomized clinical trial study. A sample of 60 elderly people who entered the study were selected and randomly assigned to control (34) and intervention (34). Data gathering tools included Health Literacy for Iranian Adults (HELIA), demographic characteristics questionnaire and self-care ability questionnaire. The intervention group received 8 sessions of one hour twice a week with content of self-care dimensions (physical, emotional, mental, social and spiritual) based on health literacy index. The ability of self-care was measured by self-care questionnaire in two stages, before and 2 months after the implementation of self-care program. Data were analyzed by SPSS version 16 using descriptive and inferential statistics.

Finding:

The findings of this study showed that there was no significant difference between the two groups in the test group (165.38 ± 10.69) and control group (163.65 ± 13.27) ($P = 0.581$). But after intervention self-care scores was significantly increased in the test group (184.28 ± 10.07) compared to the control group (167.52 ± 13.58) (P value <0.001).

Results and Conclusion:

The results of the research show that education based on health literacy increases self-care capacity of the elderly. Therefore, it is suggested that research findings be used as an effective indicator for providing educational content with the aim of promoting self-care for the elderly.

Key words: Health Literacy, Health Literacy INDEX, Self-Care ability, elderly people